

van mening Sam De Graeve

In één huis schuilt de wereld

Sam De Graeve eert de schoonheid van het kleine oeuvre, zoals dat van auteur Peter De Backer. Een ode aan de slechts beperkte drang om de wereld te veroveren.

Nervus zijn we, flink nerveus. We blijven braaf binnen, en bestormen vooralsnog geen senaten of kabinetten. Het binnen zitten maakt ons onrustig, een onrust die wordt aangewakkerd door op honderden kanalen beelden te zien van de recente geschiedenis, een tijd waarin er een vrij verkeer van mensen was, waar vrolijke aardbewoners knuffelen, luchtige gesprekken hebben en de wereld verkennen. Als we vandaag al reizen, dan is het met de rem op, en boze blikken die ons inhalen. Groot en meeslepend leven, het zit er even niet in. Ons huis is ongewild ons centrum. Dat hoeft niet erg of zenuwslopend te zijn. Als altijd zijn er boeken die tonen hoe het anders kan, klein en wonder-schoon.

Het oeuvre van de Gentse auteur Peter De Backer, bijvoorbeeld, biedt soelaas. Het beslaat twee boekdelen, en de plaats van de actie is, enkele wandelingen niet te na gesproken, het huis waarin de auteur woont. Het is de plek waar zijn grootmoeder en grootvader woonden, waar ook zijn overgrootmoeder inwoonde, een huis dat hij nu zelf betrokken heeft. Hij baatte er enkele jaren een boekhandel in uit, maar is inmiddels aan de slag als docent taal en zingeving – vooral het laatste is iets waar we vandaag vruchteloos naar snakken. In korte stukken toont de van weelderige zwart-grijze krullen voorziene auteur zich een jongen met een fenomenaal geheugen, want ondanks zijn middelbare leeftijd heeft hij de verwondering altijd intact weten houden. En dus reis je als lezer mee door het huis en in de geschiedenis, in de levens van Mémé, de uitbaatster van klerenwinkel Couture Francy en van Bompie en Maraine, en leer je een kleine jongen kennen die heel die wereld absorbeert en haarfijn waarneemt.

PRETENTIELOOS

Alles aan deze boeken is klein, mooi en pretentieloos. Het is prettig toeven in deze microkosmos, om vroegere decennia tot leven gewekt te weten worden. U kent misschien de uitdrukking: Een mens die sterft, is een bibliotheek die afbrandt. Zoals veel zegswijzen en spreekwoorden heel juist. Tenzij je een kleinzoon hebt die Peter De Backer heet en die een monument voor je opricht. Schijnbaar achteloos toont hij hoe sterk de wereld in die al bij al korte tijd veranderd is, hoe die niet tandeloos voorbij is getrokken. Er is veel troost en rust in deze verhalen, de op de foto op het achterflap minzaam lachende pen-nenvriend is niet van de ratrace. Het boek is niet de duizend pagina's tellende wedstrijd. Het is de beschouwende

wandeling. Er is veel liefde en openheid, veel empathie, deemoed en verwondering. In één huis schuilt de wereld. De receptuur is die van een flinke brok nostalgie met een snuifje kritiek, een mespunt melancholie, afgewerkt met een stevige klont humor.

Een mens die sterft, is een bibliotheek die afbrandt. Tenzij je een kleinzoon hebt die Peter De Backer heet en die een monument voor je opricht

Niet alleen de inhoud van deze boeken speelt zich af op een beperkte ruimte, ook de oplage en distributie getuigen van bescheiden ambities en een slechts beperkte drang om de wereld te veroveren. Om een idee van verhouding te geven: de gemiddelde uitgever komt voor een oplage van minder dan duizend exemplaren zijn bed niet uit. Niet zo Peter De Backer, die van het eerste deel van zijn magnum opus er honderddertig liet drukken. Hij gaf het uit in eigen beheer. Het kleinst aan de uitgave van boeken in eigen beheer is de kans dat het kwalitatief goed is, een valkuil die deze Germanist sierlijk weet te vermijden.

Het eerste boek was te koop bij Walry, de boekhandel die de volbloede Gentse woordenmakelaar vanuit zijn werkkamer in de studentenbuurt kan zien, al kan het zijn dat hij een beter zicht heeft vanuit de voormalige slaapkamer van Bompie en Mémé. Het typeert de schrijver dat hij op goede voet is blijven staan met de boekhandel die recht tegenover zijn eigen boekhandel lag, al was er weinig concurrentie omdat De Backer enkel tweedehandsboeken verkocht.

Of zijn debuut uitverkocht raakte is me onbekend, maar drie jaar later was er een herdruk van tachtig exemplaren, én een tweede deel, meteen op een oplage van zomaar even tweehonderd exemplaren. Dat kwam zo. Een heer van stand uit de buurt had met interesse het eerste deel gelezen en vond, niet geheel onterecht, het debuut wat al te amateuristisch uitgegeven. Hij stelde zich bij de auteur kandidaat om het vervolg vorm te geven en in één ruk het eerste deel te herdrukken.

PEPERKOEK

Beide delen kregen nu een ondertitel, te weten *Rozen in december* en *Content met peperkoek* (het is nadrukkelijk niet de bedoeling het eerste woord hiervan in het Engels uit te spreken, al zou ook dat inhoudelijk kloppen). Thuis blijven bevordert de sociale cohesie.

Ook het aantal pagina's van deze boekwerken is niet groot. Het eerste deel telt 87 pagina's, het tweede deel 105. De scribent debuteerde in de

vroege jaren negentig in het gereputeerde tijdschrift *De Brakke Hond*, met een verhaal dat ik me herinner als exotisch. Vandaag nadert hij de vijftig en zal deze letterkundige flink uit zijn slofen mogen schieten als hij de kwantiteit van het werk van Nescio, Elsschot of Kafka nog wil evenaren, en dan noem ik alleen nog maar enkele auteurs met een relatief klein oeuvre.

Zelfs het aantal taalfouten in beide delen van het boek is uitermate klein, één taalfout in het eerste deel, één tikfout in het tweede. Dat is dermate redelijk dat het een toemaatje lijkt voor de taalfrik, de boon in de driekoningentaart.

Alles aan het werk van deze De Backer nodigt de lezer uit tot introspectie en tot rust. Het nodigt uit tot het nadenken over het eigen verleden, het eigen huis en de eigen buurt. Schrijven daarover verdient aanmoediging, want, dat wist Augustinus al, schrijven helpt de geest te ordenen, en onze tijd smacht naar geordende geesten.

Wie de weg wil vinden naar het werk van Peter De Backer hoeft overigens niet per definitie af te reizen naar de Gentse Heuvelpoort. Diens oeuvre ligt nu immers niet enkel in boekhandel Walry, maar ook in de lokale Fnac. Bladwijzers met informatie over het boek liggen bij bakkerij Jacquet, wijnhandel Vandenbussche én restaurant de Appelier.

Sam De Graeve

Sam De Graeve is uitgever bij Borgerhoff & Lamberigts.

